

LEREN VAN ELKAAR

Lesobservatieformulier

waarderend observeren

Focus: Directe Instructie

Insteek: Waarderend en lerend observeren

Hoe gebruik je dit formulier?

Dit formulier helpt collega's om van elkaar te leren, niet om te beoordelen.

De observator kijkt waarderend naar de les: wat werkt goed, wat inspireert mij, en wat kan ik zelf meenemen?

De structuur is gebaseerd op het Directe Instructiemodel (DIM). De fasen van dit model vormen de leidraad voor de observatie, zodat je gericht ziet waar de kracht van de docent zichtbaar wordt in de opbouw van de les.

Theoretische onderbouwing

Dit observatieformulier combineert drie onderwijskundige kaders:

1. Het Directe Instructiemodel (DIM)

Gebaseerd op o.a. Rosenshine's Principles of Instruction (2010), benadrukt het DIM het belang van duidelijke uitleg, stapsgewijze opbouw en actieve begeleiding van leren.

De verschillende fasen van het model zijn geïntegreerd in dit formulier en helpen om zichtbaar te maken hoe structuur, uitleg en oefening bijdragen aan effectief leren.

Deze aanpak sluit aan bij de cognitieve belastingstheorie (Sweller, 1988): goed gestructureerde lessen maken informatie beter verwerkbaar en duurzaam onthouden.

2. Positieve Psychologie & Appreciative Inquiry

Waarderend kijken (Cooperrider & Whitney, 2005) richt zich op wat goed werkt en waar groei zichtbaar is, in plaats van tekortgericht te oordelen. Dit bevordert motivatie, zelfvertrouwen en leerbereidheid (Seligman, 2011; Fredrickson, 2001).

3. Professionele dialoog & Lerende organisatie

Effectieve feedback is veilig, gelijkwaardig en reflectief (Korthagen, 2014; Hattie, 2012). Door samen te onderzoeken wat werkt, versterk je de leercultuur van het team en bouw je aan gezamenlijke professionaliteit.

In plaats van te focussen op wat beter moet, versterkt deze aanpak wat al goed gaat, wat leidt tot meer psychologische veiligheid (Edmondson, 1999), intrinsieke motivatie (Deci & Ryan, 2000) en duurzame groei.

Lesobservatieformulier waarderend observeren

Lesinformatie

Docent: _____

Observant: _____

Datum: _____

Groep: _____

Vak: _____

1. Algemene indruk

Wat valt je positief op aan de sfeer, structuur of interactie in de les?

Bijv. rust, humor, duidelijke start, betrokkenheid, tempo, materiaalgebruik.

Zijn er onderdelen waar de docent zichtbaar mee worstelde of waar kansen liggen om het nog effectiever te maken?

Bijv. tempo, timing, materiaal, instructiehelderheid, differentiatie.

2. Fases van het directe instructiemodel

Gebruik onderstaande vragen als leidraad om te kijken wat goed werkte en wat jij zelf wilt meenemen.

	Wat deed de docent waardoor studenten het begrepen en/of betrokken bleven?	Wat wil jij hiervan toepassen of verder onderzoeken voor je eigen lespraktijk?
Terugblik		
Oriëntatie/Lesdoelen		
Uitleg/Instructie		
Begeleide inoefening		
Zelfstandige verwerking		
Nabespreking/ Reflectie		

Opbouwende feedback en vervolg

Welke opbouwende feedback heb je voor deze docent om zijn of haar lessen nog effectiever te maken? Wat zou deze docent kunnen blijven doen, versterken of verfijnen in de volgende les? (1 of 2 korte punten volstaan; de bedoeling is dat de feedback concreet en helpend is.)

1. _____
2. _____

3. Interactie en relatie

Waar zag je actieve betrokkenheid van studenten (bijv: vragen stellen, meedenken, meedoen?).

Hoe stimuleerde de docent samenwerking of zelfstandigheid in de groep? Wat deed de docent waardoor studenten zich gezien, serieus genomen of gemotiveerd voelden?

Welke houding of aanpak hiervan wil jij zelf eens proberen?

4. Inspiratie & leermomenten

Wat neem je concreet mee uit deze les (één idee, werkvorm, aanpak of uitspraak)? Waarover ben je nieuwsgierig geworden of zou je meer over willen weten? Welke sterke kanten van deze docent wil je benoemen in je terugkoppeling?

5. Nabespreking en verdieping (Samen reflecteren)

Gebruik dit gedeelte om samen kort te bespreken:

- Wat herkent de docent in jouw observatie?
- Wat wil de docent behouden of verder versterken?
- Welke vervolgstap spreken jullie af (individueel of samen)?
- Wat uit deze les is de moeite waard om te delen of samen verder te ontwikkelen binnen het team?

SAMENWERKEN IN TEAMS

Meer weten?

Marleen Soetens

marleen.soetens@metis-onderwijsadvies.nl

06 - 20 67 28 78